

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

Силабус навчальної дисципліни

Навчальна
Фольклорно-літературно-краєзнавча практика
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма
«Чеська мова і література»
Спеціальність
035 Філологія

Спеціалізація
035.038 Слов'янські мови і література (переклад включно), перша - чеська

Галузь знань
03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Навчальна (фольклорно-літературно-краєзнавча) практика
Викладач (-і)	доктор філологічних наук, професор Козлик Ігор Володимирович
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
Е-mail викладача	ihor.kozlyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться згідно узгодженого графіка упродовж практики відповідно до наказу практики. Консультації можуть проводитися через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна (фольклорно-літературно-краєзнавча) практика – це самостійна дослідницька робота студентів, покликана сприяти поглибленому дослідженню фундаментальних питань фольклору і літературного краєзнавства чеського й українського народів, усвідомленню регіональних культурних особливостей Карпатського краю та інших місцевостей України.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою практики є комплексне вивчення сучасного стану розвитку фольклору, літературного краєзнавства певного регіону, а також:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. узагальнення та поглиблення знання студентів із слов'янського фольклору, ознайомлення їх з особливостями, культури та традицій, закріплення знань з курсу «Слов'янський фольклор». Важливим є вивчення слов'янської, зокрема чеської культури, мови, традицій ще й тому, що культура маргінесу наділена історичною та культурною автентичністю. Отже, при вивченні слов'янської, зокрема чеської культури, історії, мови, етнографії, фольклору, краєзнавства треба особливу увагу звертати на специфіку культурного пограниччя. 2. практичне ознайомлення з живим побутуванням традиційного фольклору в його сучасному стані; 3. розширення та поглиблення теоретичних знань, отриманих при вивченні усної народної творчості, краєзнавства; 4. отримання практичних навичок запису, класифікації, систематизації фольклорних творів, краєзнавчої інформації; 5. підготовка текстів усної народної творчості до включення їх у фольклорні, краєзнавчі збірники; 6. формування дослідницьких компетентностей майбутніх філологів, зокрема спостереження, аналізу і наукового опису фольклорного й літературного матеріалу; розширення культурологічних, лінгвістичних знань студентів; 7. створення бази фольклорно-літературно-краєзнавчих текстів як матеріалу для подальших досліджень для курсових, бакалаврських та магістерських робіт. <p>Студенти здійснюють записи уснопоетичних творів, краєзнавчої інформації чи важливих фактів діяльності видатних людей, набуваючи при цьому навичок фольклористичної, літературно-краєзнавчої праці. Звертається увага на структуру фольклорного репертуару різних вікових і професійних груп</p>	

населення, місце в ньому традиційних фольклорних жанрів і пісенних, оповідних, паремійних новотворів. Обстежуються вияви міжнаціональних мистецьких зв'язків, впливу на фольклор літератури, професійного музичного мистецтва. Накопичення матеріалу для дослідження процесів, що визначають еволюцію сучасного слов'янського фольклору, фактів з літературного краєзнавства. Записи творів можуть бути згодом підготовлені до публікації, стати основою для написання студентських дослідницьких робіт.

4. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Фахові компетентності:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати чеську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

5. Програмні результати навчання

ПРН1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та чеською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН14 Використовувати чеську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18 Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН20 Застосовувати сучасні методики та інноваційні технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового та/або прикладного дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН21 Дотримуватися правил академічної доброчесності.

6. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції-роз'яснення	4		
Консультації	12		
самостійна робота/виїзна практика	74		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Основна
2	035 Філологія	1	Основна
Тематика навчальної дисципліни			
	Кількість годин		
	лекції	заняття /консу льтації	сам. роб.
<p>Підготовчий етап. Теоретична та технічна підготовка студентів. Навчально-методична підготовка студентів до практики, ознайомлення за допомогою довідкової літератури, періодичних видань з історією місцевості, де буде проходити практика, з її соціально-економічним та культурним станом. 1. За допомогою викладачів кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства студенти можуть отримати уявлення про основні особливості фольклорних творів, їх специфіку, основними постатями, видатними діячами української культури і літератури. Оглядова лекція «Обсяг і завдання фольклорної практики». Повідомляється про час і місце проведення практики, її навчальну й наукову мету. Окреслюються вимоги до учасників практики, критерії, за якими оцінюється їхня праця. Особлива увага приділяється</p>	4	4	4

<p>методиці та техніці запису текстів, найефективніших прийомів пошуку виконавців і налагодження контактів із ними.</p> <p>Мета краєзнавчої лекції «Історико-етнографічні особливості Галичини» поінформувати про історію місцевості, в якій працюватиме більшість студентів, дати оцінку сучасному стану економіки та культури регіону. Вказати на етнографічні особливості, які необхідно враховувати, характерні риси місцевої говірки, специфіки регіону. Надати поради щодо фіксування народних звичаїв і обрядів.</p> <p>2. Паралельно з технічною підготовкою може здійснюватися навчання студентів навичок запису фольклору, літературно-краєзнавчих текстів та фіксації роботи експедиції. Бажано перед від'їздом на практику потренуватися записувати різноманітні жанри фольклору з різних носіїв або, що краще, від безпосередніх виконавців, яких можна знайти у певній місцевості.</p> <p>3. Проходження інструктажу із безпеки життєдіяльності.</p>			
<p>Польова практика. Збирання фольклорних матеріалів передбачає наступне:</p> <p>1. Виявлення умов побутування фольклору в населеному пункті, у якому студент проходить практику. Виявлення інформантів.</p> <p>2. Укладання карти-схеми населеного пункту, на якій відзначаються цікаві об'єкти (пагорби, кладовища, церкви, джерела).</p> <p>3. Проведення записів фольклорних текстів,</p>			70

літературно-краєзнавчих даних: • знайомство з інформантами; • запис відомостей про них; • аудіо-, відеозапис текстів фольклору. 4.Розшифрування польових записів (записаний матеріал переноситься у день зустрічі з інформантом на папір із урахуванням особливостей діалекту, специфіки регіону, жанрів фольклорних творів).			
Систематизація матеріалу. Студенти-практиканти під керівництвом викладача здійснюють оформлення записів фольклору, краєзнавчих відомостей, готують звіт про виконану роботу.			4
Заключний етап. Підготовка до захисту практики. Захист практики.			4
Загалом:	4	4	82
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання практики відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за практику, становить 100 балів і є сумою балів за виконання індивідуального завдання, дослідницьких практичних завдань, самостійну роботу, індивідуальне завдання, оформлення матеріалів практики, захист практики – усього 100 балів.</p> <p>Студент, який не набрав 50 балів, користується повторним правом захистити практику за талоном №2, а також за талоном 3.</p>		
Вимоги до письмових робіт	Після закінчення практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання практики, зокрема подають на кафедру таку звітну		

	<p>документацію:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Письмовий звіт, підписаний студентом-практикантом. У звітах повинна бути коротко і конкретно описана робота, особисто виконана студентом. У звітах не повинно бути цитування літературних джерел без покликань (10 балів). 2. Аудіозапис двох текстів (по 30 хв.) (10 балів) 3. Відтворені у письмовій формі тексти (10 балів). 4. Фотографії та ілюстративний матеріал, що засвідчує роботу здобувача (10 балів). 5. Паспорт населеного пункту, опис матеріальної та духовної культури чеськомовної громади у її взаємозв'язках із українською громадою (5 балів). 6. Щоденник практики (5 балів). 7. Оформлення матеріалів практики, захист практики (50 балів). При визначенні підсумкової оцінки практики викладач враховує її змістовий аспект та якість захисту роботи. <p>Результати практики захисту оцінюються «В», «С», «D», «E», «FX», «F»); національної системи («відмінно» – «А», «добре» - «В», «С», «задовільно» – «D» «E», «незадовільно» – «FX» «F»);</p> <p><i>45–50 балів</i> – студент подав усі матеріали практики: якісний аудіозапис фольклорних текстів та відповіді на питальник; текст відтворено без помилок; у матеріалах практики подано підтверджуючі фотографії або ілюстрації; описано матеріальну та духовну культуру зі слів інформаторів та/або з архівних документів; описано біографії видатних мешканців досліджуваного населеного пункту, де проживає чеськомовна громада; подав звіт про проходження практики. На захисті фольклорно-літературно-красназавчої практики студент виступив із доповіддю, у якій повністю висвітлено результати досліджень.</p> <p><i>40–44 балів</i> – подано усі матеріали практики: якісний аудіозапис текстів та відповіді на питальник; текст відтворено з незначними помилками; у матеріалах практики частково подано підтверджуючі фотографії або ілюстрації; описано матеріальну та духовну культуру зі слів інформаторів та/або з архівних документів; недостатньо описано біографії мешканців досліджуваного населеного пункту, де проживає чеськомовна громада; подано звіт про проходження практики. На захисті практики студент виступив із повідомленням, у якому висвітлено результати досліджень.</p>
--	--

	<p>35–39 балів – подано усі матеріали практики: аудіозапис фольклорних і літературно-краєзнавчих текстів та відповіді на питальник; текст відтворено з незначними помилками; немає фотографій чи ілюстрацій; недостатньо описано матеріальну та духовну культуру зі слів інформаторів та/або з архівних документів; недостатньо описано біографії, діяльність видатних мешканців досліджуваного населеного пункту, де проживає чеськомовна громада; звіт про проходження практики не повністю відображає роботу студента на практиці. На захисті фольклорно-літературно-краєзнавчої практики студент виступив із повідомленням, у якому недостатньо висвітлено результати досліджень.</p> <p>30–34 балів – студент частково подав матеріали практики: немає аудіозапису фольклорних текстів, текст записано з помилками; відповіді на питальник недостатньо відображають уявлення про матеріальну та духовну культуру досліджуваного регіону; немає фотографій чи ілюстрацій; недостатньо описано біографії, діяльність видатних мешканців досліджуваного населеного пункту, де проживає чеськомовна громада; звіт про проходження практики не повністю виступив із повідомленням, у якому недостатньо висвітлено результати досліджень.</p> <p>25–29 балів – студент частково подав матеріали практики: немає аудіозапису фольклорних текстів, текст відтворено та записано з помилками; відповіді на питальник недостатньо відображають уявлення про матеріальну та духовну культуру досліджуваного пункту; недостатньо описано біографії, діяльність видатних мешканців досліджуваного населеного пункту, де проживає чеськомовна громада; звіт про проходження практики не повністю відображає роботу студента на практиці. На захисті фольклорно-літературно-краєзнавчої практики студентові важко захистити матеріали практики.</p> <p>20–24 балів – студент не подав аудіозапису фольклорних текстів та відповідей на питальник; фольклорно-краєзнавчий матеріал записано, але допущено багато помилок; у матеріалах практики не відображено роботу студента на практиці; немає звіту про проходження практики.</p> <p>0–24 бали – студент частково подав матеріали практики, які оформлено не за вимогою керівника практики; немає аудіозапису фольклорно-краєзнавчих текстів та відповідей на питальник; фольклорно-краєзнавчий матеріал записано, але допущено багато помилок.</p>
Семінарські заняття/консультатції	Оцінюється відвідуваність 4-х годин занять і 12 годин консультацій упродовж практики, а також

	виконання дослідження під час виїзної практики.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні рейтингового підсумкового балу – заліку- обов'язково враховується активність студента під час семінарських занять/консультацій; присутність студента на консультаціях і на виїзній практиці, пропуски занять без поважних причин, а також результати відпрацювання пропущених з поважних причин занять. При виставленні підсумкової оцінки (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані за оформлення документації практики і за кожен етап практики.
Підсумковий контроль	Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом захисту практики за відомістю №2 чи відомістю №3.

8. Політика навчальної дисципліни

Студент повинен добросовісно оформити матеріали практики, дотримуватися правил академічної доброчесності.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат під час виконання письмових завдань, оформлення документації практики є недопустимими та призводять до незарахування результатів практики відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних, консультаціях, настановчій нараді, захисті практики), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#) Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і щодо оформлення документації практики упродовж усього періоду її проходження, запису відповідних матеріалів.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно, збирають відповідні матеріали за місцем перебування, з обов'язковим виконанням усіх етапів практики, виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#)

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з літературознавства на платформах Coursera, Udemu, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#)

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження

практики вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу. Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

Література

- 1.Воропай О. Звичаї нашого народу: етногр. нарис : у 2 т. / О.Воропай. Мюнхен: Укр. вид-во, 1958.
- 2.Гнатюк В. Вибрані статті про народну творчість / В. Гнатюк. К.: Наукова думка, 1986. 247 с.
- 3.Закувала зозуленька: Антологія української народної творчості. К.: Дніпро, 1998. 520 с.
- 4.Калинова сопілка: Антологія української народної прозової творчості. К.: Знання, 1998. 420 с.
- 5.Кононенко П. Українознавство / П. Кононенко. К.: Наукова думка, 1996. 353
- 6.Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість / М. Лановик, З. Лановик. К.: Знання Прес, 2006. 592 с.
- 7.Українська минувшина: ілюстративний етнографічний довідник/ А. П. Пономарів, А. Ф. Артюх та ін. К.: Либідь, 1994. 256 с.

д.філол.н., проф. І.В.Козлик

